

Asevelitalon Pienoismallin tarina. Lahjoitettu 7.3.1943 A.O. Pajarille

Tiedot: Mika Savolainen puh. 044 5120563. sähköposti: siankarsa@outlook.com
Mäkelänrantatie 4

Muistio Pajarille lahjoitetusta asevelitalon pienoismallista

Muistio perustuu Ylöjärveltä kotoisin olevan artesaani Mika Savolaisen kertomukseen.

Mika Savolaisen isä Simo, (maalausliike Tampereella) löysi asevelitalon pienoismallin kenraalimajuri Parjarin kesämökille (Teiskossa Näsijärven rannalla) johtavan tien varrelta roskakasasta. Suku ilmeisesti luopui kesäasunnostaan ja Mika Savolaisen isä Simo Savolainen näki tienvarressa olevan roskakasan, jossa tämä asevelitalo oli muun romun seassa.

Isä korjasi asevelitalon talteen ja antoi sen 43 vuotta sitten juuri poikansa Mikan täytettyä 13 vuotta syntymäpäivälahjaksi: "Pidä tallessa". Mika kertoo, että hän oli jo aiemmin uteliaana taloa useasti silittelty ja katsellut.

Onneksi Mika otti talon mukaansa kesäasunnolta. Mökki paloi arvokas irtaimisto mukanaan. Yksi talon arvokkaimmista esineistä oli Akseli Gallen-Kallelan omin käsin tekemä kirjoituspöytä, minkä Gallen-Kallela oli koristellut intarsiatekniikoilla. Pöydässä oli Gallen-Kallelan omin käsin takomat helat ja saranat. Pari viikkoa tuon palon jälkeen Mika Savolaisen isälle soitti Suomen kansallismuseon virkailija, joka tiedusteli voiko hän tulla tutustumaan kyseiseen Gallen-Kallelan valmistamaan kirjoituspöytänsä. Hän sai kuulla, että arvokas pöytä oli palanut poroksi heidän kesäasuntonsa mukana. Museoviraston virkailija halusi kuitenkin tulla tutustumaan palopaikkaan, mistä löytyivätkin pöydän heloitus. Ne ovat tällä hetkellä Kansallismuseon hallussa.

Mika Savolainen oli ehtinyt siirtää syntymäpäivälahjana saamansa asevelitalon omaan kotiinsa ja on 43 vuoden ajan kuljettanut asevelitalon pienoismallia mukanaan. Välillä hän on asunut Turussa, Helsingissä, Espoossa ja Tampereellakin monessa paikassa nyt Ylöjärvellä. Asevelitalo on alkuperäiskunnossaan, sitä ei ole remontoitu, eikä paneloitu tai maalattu.

Talossa ei ole sisävessaa. Ilmeisesti talossa oli alunperäin täysi kalusto. Pirtin penkki ja kaapisto ovat jäljellä. Penkistä puuttuu jalka. Vintille menevät tikkaat ovat tallella. Pirtin pöydän yksi jalka, saranoidut ovet ovat tallella. Yksi sisäovi puuttuu, ikkunat ovat lasia. Asevelitalo on Mika Savolaisen mukaan todellinen taideteos viimeisen päälle. Jokainen hirsi on yksitellen veistetty ja paikalleen tapitettu.

Talon pohjassa lukee: "Tämän pienoismallin on rakentanut korp. Paavo Helminen kpk 2/2041"

Kuistin yläosassa olevaan laattaan on kirjoitettu:

"Tämän talon rakensivat karjalaisille asevelijilleen v. 1943 18 D:n aseveljet"

Lisäksi talossa on hopealaattaa, missä lukee:
"Kenraalimajuri A.O. Parjarille
Sotilasta ja rakentajaa kunnioittavasti kiittäen
7.3.1943
Karjalaisten aseveljien liitto"

Mika Savolainen opiskeli Ikaalisten käsi ja taide- oppilaitoksessa. Nyt hän on eläkkeellä, ammatiltaan hän on vanhojen rakennusten artesaani, kirvesmies.

Mika Savolainen kertoi vieneensä asevelitalon näytille Ikaalisten oppilaitokseen. Opettaja oli todennut, että talo pitäisi purkaa ja koota uudelleen. Mika Savolainen kertoi katsoneensa opettajaa pitkään silmiin, minkä jälkeen hän oli todennut kaikkien kuullen, "kulmakarvat hiusrajassa": "Oletko tullut hulluksi. Sitä ei varmasti pureta." Eikä taloon ole koskettu senkään jälkeen.

Mika Savolaisen antamat tiedot muistiin merkitsi 8.12.2018 Jean Sibeliuksen päivänä (8.12.1865 - 20.9.1957)

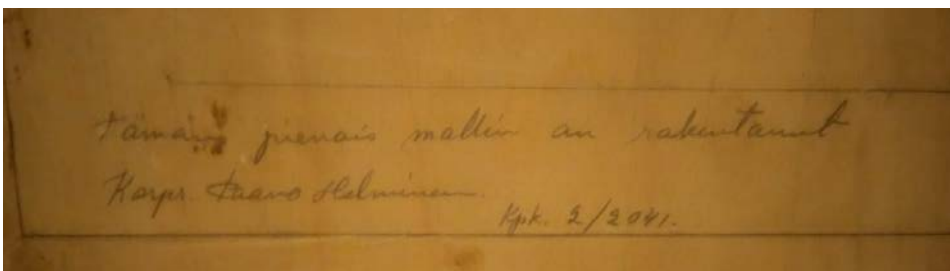
Tenho Tikkanen

PS: *Kenraalimajuri Aaro Olavi Pajari (17.7.1897 - 14.10.1949) oli kaksinkertainen Mannerheim-ristin ritari (14.9.1941 ja 16.10.1944)

***Pajarin mitalit**

Aaro Pajarin kuoltua, hänen kunniamerkkinsä sai hänen ainoa poikansa Kari Pajari. Kun Kari Pajari kuoli vuonna 1970, hänen ex-vaimonsa Outi Kuosa osti kunniamerkit kuolinpesän huutokaupasta. Vuonna 1996 Kuosa salakuljetti kunniamerkit Britanniaan ja laittoi ne myyntiin Sothebyn huutokauppaan. Aaro Pajarin perilliset saivat tietoonsa mitaleiden huutokaupan, ja he ryhtyivät toimiin huutokaupan estämiseksi. Tamperelaisen puolustusministerin Anneli Tainan avustuksella mitalit saatiin palautettua Suomeen. Koska mitalien omistus oli kiistanalainen, ne lojuivat Nordean pankkiholvissa kymmenen vuotta kestäneen oikeudenkäynnin ajan. Lopulta Pajarin tyttäret lahjoittivat perintöosuutensa valtiolle. Tämän jälkeen Outi Kuosan omistusoikeus mitaleihin purettiin, ja kunniamerkit annettiin Kansallismuseoon.

Kuvia Pasevelitalon pienoismallista:

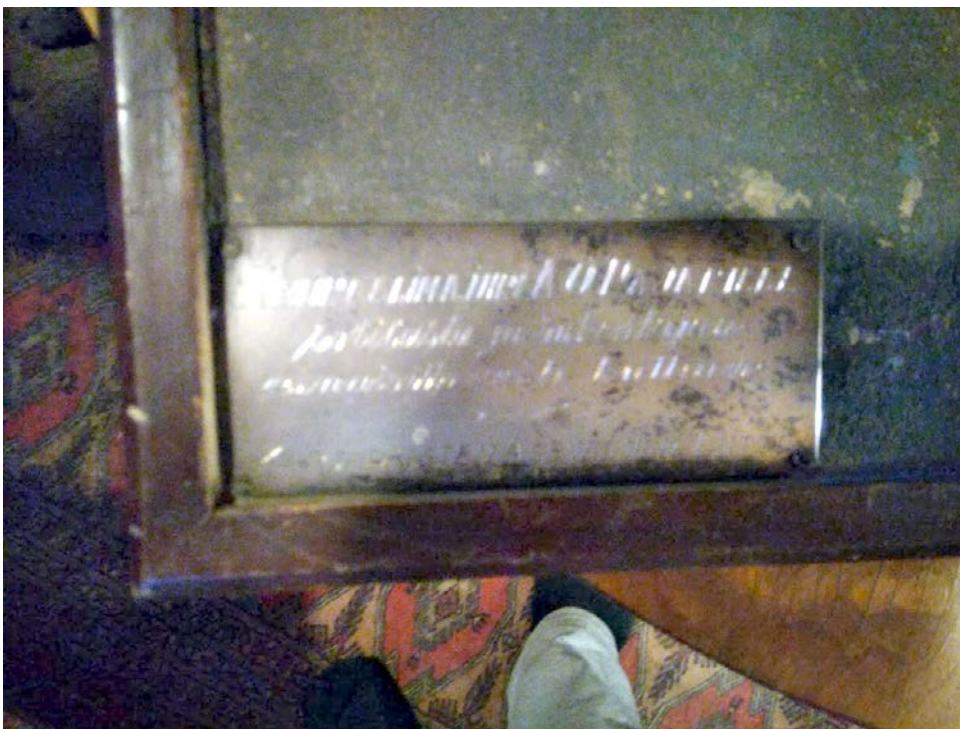

Lisäksi talossa on hopealaattaa, missä lukee:
"Kenraalimajuri A.O. Parjarille
Sotilasta ja rakentajaa kunnioittavasti kiittäen
7.3.1943
Karjalaisten aseveljien liitto"

Kuistin yläosassa olevaan laattaan on kirjoitettu:
"Tämän talon rakensivat karjalaisille aseveljilleen v. 1943 18 D:n aseveljet"

Laatan teksti:

Lisäksi talossa on hopealaattaa, missä lukee:
"Kenraalimajuri A.O. Parjarille
Sotilasta ja rakentajaa kunnioittavasti kiittäen
7.3.1943
Karjalaisten aseveljien liitto"

